

Denklijnen bootverhuur- en vaarbeleid

Duurzaam (be)leefbaar Giethoorn

Leeswijzer

Deze notitie vormt de start van een duurzaam bootverhuur- en vaarbeleid voor Giethoorn.

De doelen die het college van B&W voor ogen heeft zijn:

- Behouden en versterken unieke karakter van Giethoorn
- Reguleren van vaardrukke op de dorpsgracht.
- Proactief inspelen op de verwachte groei van het aantal bezoekers de komende jaren.

De notitie is nadrukkelijk een gespreksnotitie. We sturen op effecten. Door het toepassen van slimme technologie krijgen we inzicht in de vaardruk. Maatregelen om de vaardruk te reguleren worden in gesprek met Giethoorn ontwikkeld. Op deze manier geven we gezamenlijk vorm en inhoud aan het bootverhuur- en vaarbeleid.

Deze notitie is opgebouwd uit twee delen:

Deel 1	Wanneer gereed	Paragraaf
Vaarverordening handhaafbaar maken. Uitkomst: Vaarverordening 2.0	April 2019	2.2 en 2.6
Handhaving organiseren	April 2019	2.5
Herregistratie boten	April 2019	2.3
Onderzoek inzet slimme technologie voor monitoren Varen Dorpsgracht	April 2019	4.2
Deel 2		
Vergunningstelsel conform Dienstenwet: Vaarverordening 3.0	December 2019	3.1-3.3
Implementeren slimme technologie voor monitoren Varen Dorpsgracht (start mei 2019)	December 2019	4.2

Toelichting:

Deel 1 Vaarverordening 2.0 en voorbereiden handhaving.

Dit deel gaat over het handhaafbaar maken van de Vaarverordening en het inzetten op handhaving. Dit deel wordt concreet uitgewerkt. De werkgroep Varen wordt gevraagd over deel 1 te adviseren. Tevens worden de huidige vergunninghouders over dit deel geïnformeerd en geconsulteerd.

Het doel is om in april 2019 een aangepaste Vaarverordening ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad. In deze gespreksnotitie noemen we dit Vaarverordening 2.0.

Deel 2 Vaarverordening 3.0 en inzet slimme technologie

Dit deel gaat over het ontwikkelen van een vergunningstelsel dat voldoet aan de Dienstenwet. Het huidige stelsel met een maximum aantal vergunningen voor onbepaalde tijd voldoet niet aan deze wet.

Het doel is dat de gemeenteraad eind 2019 een besluit neemt over het nieuwe vergunningstelsel. Dit wordt vastgelegd in de Vaarverordening 3.0.

Deel 2 gaat ook over het monitoren van het varen in en rond de Dorpsgracht.

Het doel is om een duidelijk beeld te krijgen van het varen op de Dorpsgracht (wanneer druk, aantal boten, type boten, gebruik dorpsgracht door de dag heen en door het jaar heen etc.).

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1.	Aanleiding en doel	3
2.	Juridisch handhaafbaar maken verordening	5
2.1.	Algemeen	5
2.2.	Vaarverordening 2.0	5
2.3.	Herregistratie verhuur- en rondvaartboten	5
2.4.	Aangeven ligplaatsen in openbaar water	6
2.5.	Uitbreiden handhavingscapaciteit	6
2.5.1.	Handhaving	6
2.5.2.	Administratieve afhandeling	6
2.5.3.	Strafhaven	6
2.6.	Bestemmingsplan en APV sluitend maken aan de verordening	7
3.	Dienstenwet	9
3.1.	Algemeen	9
3.2.	Juridisch advies	9
3.3.	Uitgifte vergunningen	9
3.4.	Vaarverordening 3.0	9
3.5.	Algemeen	11

(leeg)

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel

Giethoorn is een dorp met zo'n 2.600 inwoners en uniek in Nederland: heel veel water met prachtige bruggetjes die leiden naar eilandjes waar dromerige huizen met rietgedekte daken staan.

Bij buitenlandse toeristen staat Giethoorn vooral bekend als het dorp zonder straten. Dit Hollandse Venetië is het best te bekijken tijdens een vaartocht per fluisterboot, kano of verzorgde rondvaart.

Voorheen voeren alleen inwoners en ambachtslieden met de punter voortbewogen met punterboom, door de Dorpsgracht. Na het verschijnen van de film "Fanfare" (de op een na succesvolste Nederlandse film aller tijden) nam het toerisme sterk toe.

Tegenwoordig varen voornamelijk toeristen met allerlei motorisch voortbewogen boten door de Dorpsgracht. Er wordt nauwelijks nog gepunterd. Het gaat vrijwel uitsluitend om dagjesmensen. Die maken tussen 11.00 en 16.00 een boottochtje, eten of drinken wat en vertrekken. Tijdens zomerse dagen ligt de Dorpsgracht soms vol met boten, die al botsend langzaam voortbewogen.

Dit beeld van filevarende en botsende boten doet afbreuk aan de goede naam Giethoorn. Hier willen we dan ook veranderingen in aanbrengen.

(leeg)

2. Juridisch handhaafbaar maken verordening

2.1. Algemeen

De huidige vaarverordening is voor interpretatie vatbaar. Bij een handhavingszaak uit 2016 heeft de arrondissementsrechtbank is naar voren gekomen dat sprake is van gedoogbeleid. Gebaseerd op dit gedoogbeleid en op het dossier is gekomen tot ontslag van alle rechtsvervolging. Handhaven op basis van de huidige verordening is daarmee niet reëel.

2.2. Vaarverordening 2.0

De verordening wordt juridisch handhaafbaar gemaakt in de geest van de besluiten van 2006. Dit houdt bijvoorbeeld in dat verhuurboten elektrisch aangedreven zijn en dat een verhuurboot niet breder is dan 2,10 m (feitelijk door een doorgang van 2,11 m. zou moeten kunnen varen). Zogenaamde kan-bepalingen worden omgezet in strikter geformuleerde wordt-bepalingen.

2018		2019												2020					
nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jul	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	
					raad														
personele capaciteit				100 uur jurist															
eenmalige kosten				€ 5.000,- externe toetsing															
jaarlijkse kosten				-															

2.3. Herregistratie verhuur- en rondvaartboten

We hebben 664 vergunningen voor verhuurboten afgegeven en 100 vergunningen voor rondvaartboten. Per vergunning worden 2 nummerplaten verstrekt. De vergunninghouder moet de nummerplaten zelf op zijn vaartuig bevestigen. Op deze manier weten we niets van de boot die verhuurd wordt. Voldoet deze wel aan de afmetingen van de verordening? Is deze elektrisch aangedreven?

We gaan alle vergunde boten registreren. Van elk vaartuig wordt een botenpaspoort gemaakt. Vastgelegd worden minimaal:

- Lengte;
- Breedte;
- Aandrijving;
- Aantal toegestane passagiers.

Van de boot wordt een foto gemaakt en de code van het nummerbord wordt in de boot gegraveerd.

Alle boten krijgen een registratie. Boten die niet voldoen aan de maatvoering van de vaarverordening krijgen een tijdelijke registratie. Hiermee krijgt de ondernemer de tijd om een andere boot aan te schaffen die voldoet aan de eisen van de verordening.

2018		2019												2020					
nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jul	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	
					raad														
personele capaciteit				150 uur handhaver en beleidsmedewerker															
eenmalige kosten				€ 30.000,- inhuur medewerkers maken paspoort, graferen boten en nieuwe nummerbordjes															
jaarlijkse kosten				kosten verhalen middels leges															

2.4. Aangeven ligplaatsen in openbaar water

Diverse verhuurbedrijven en particulieren hebben toestemming voor ligplaats in openbaar water, zoals langs de Hylkemaweg en in de Dorpsgracht. Elke afgemeerde boot zorgt voor vernauwing, waardoor de doorvaart verminderd. Door fysiek aan te geven waar de boten volgens afspraak mogen liggen, maken we de ligplaatsen handhaafbaar. Ligt een boot buiten zijn zone, dan wordt deze weggesleept. We creëren hiermee een rustiger beeld op het water.

2018		2019										2020							
nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jul	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	
					raad														
personele capaciteit		100 uur handhaver en beleidsmedewerker																	
eenmalige kosten		€ 1.000,- aanschaf bordjes																	
jaarlijkse kosten		pm																	

2.5. Uitbreiden handhavingscapaciteit

Een goede vaarverordening maakt geen indruk, als de handhaving niet goed geregeld is. Op drie fronten dient de handhaving uitgebreid te worden:

1. Handhaving;
2. Administratieve afhandeling;
3. Strafhaven.

In het raadsvoorstel voor de Vaarverordening 2.0 wordt inzicht gegeven in de personele. Ook wordt de overgangssituatie van de handhavingmogelijkheden inzichtelijk gemaakt.

2.5.1. Handhaving

Op dit moment hebben we jaarlijks 600 uur handhaving op het gehele gemeentelijke water. We kunnen daarmee nog geen dag in de week zichtbaar aanwezig zijn in Giethoorn. Om zichtbaar aanwezig te kunnen zijn, is uitbreiding noodzakelijk.

We starten een project met Landstede MBO, waarbij leerlingen van de opleiding “Veilig & Beschermd” een ervaringsplaats krijgen als handhaver Toezicht & Veiligheid.

2.5.2. Administratieve afhandeling

Zodra we weer kunnen handhaven en ook meer handhavers hebben, neemt ook de juridische afwikkeling toe. Bestuurlijke boetes, mogelijke klachten, bezwaar en beroep etc. moet adequaat worden afgedaan. Uitbreiding van juridische capaciteit is noodzakelijk.

2.5.3. Strafhaven

Overtredingen die nu geconstateerd worden, kunnen bestraft worden met een bestuurlijke geldboete. Deze zijn echter laag en traag. De ervaring leert dat een dergelijke sanctie weinig indruk maakt.

Door bij een overtreding een boot in beslag te nemen en weg te slepen naar een afgesloten haven, wordt die boot voor een bepaalde tijd onttrokken aan de verhuur. Daarmee wordt een overtreding veel directer gevoeld.

We huren permanent in de passantenhaven "De Zuiderkluft" van Stichting Waterrecreatie één ligplaats ter grote van een rondvaartboot. Deze ligplaats wordt voorzien van een overkapping, zodat de inbeslaggenomen boot veilig gestald kan worden.

2.6. Bestemmingsplan en APV sluitend maken aan de verordening

Op basis van de vaarverordening zijn in Giethoorn 55 vergunningen afgegeven. Uit een check tussen de afgegeven vergunningen en de gebiedsaanduiding in het bestemmingsplan blijkt dat bij 28 van de 55 afgegeven vergunningen verschillen zitten in de gebiedsaanduiding.

In de Algemene Plaatselijke Verordening staan regels over het afmeren van boten die anders zijn dan de regels in de vaarverordening. Dit maakt handhaven lastig. De regels van de APV dienen voor Giethoorn afgestemd te worden op de vaarverordening.

(leeg)

3. Dienstenwet

3.1. Algemeen

Iedere ondernemer moet een eerlijke kans hebben op het verkrijgen van een vergunning (toegang tot de markt). Dit is het uitgangspunt van de Dienstenwet (afgeleid van de Europese Dienstenrichtlijn). Bij vergunningen waarbij schaarste een rol speelt, is dus het cruciaal dat deze voor bepaalde tijd worden verleend. Andere dienstverleners zouden anders namelijk geen enkele toegang tot de markt meer hebben.

Onderscheid wordt gemaakt tussen twee soorten schaarsten. Schaarste als gevolg van een beperkt aantal beschikbare natuurlijke hulpbronnen of de bruikbare technische mogelijkheden en beleidsmatige schaarste.

3.2. Juridisch advies

In Giethoorn hebben we maximaal 664 vergunningen voor verhuurboten afgegeven en maximaal 100 voor rondvaartboten. De vergunningen zijn afgegeven voor een onbepaalde tijd. Nysingh advocaten heeft geoordeeld dat de vaarverordening op dit punt in strijd is met de Dienstenwet. De vergunningen moeten uitgegeven worden voor een bepaalde tijd.

3.3. Uitgifte vergunningen

De Dienstenwet schrijft voor dat we de vergunningen voor een bepaalde tijd moeten afgeven. Hoe? Dat zoeken we uit in 2019. We houden rekening met de afschrijvingstermijn van de verhuur- en rondvaartboten. Niet alle vergunningen hoeven in een keer ingetrokken en weer uitgegeven te worden. Dit kan ook geleidelijk.

3.4. Vaarverordening 3.0

Een Vaarverordening 3.0, die voldoet aan de Dienstenwet én een uitgiftesysteem kent, leggen we voor aan de raad in april 2020.

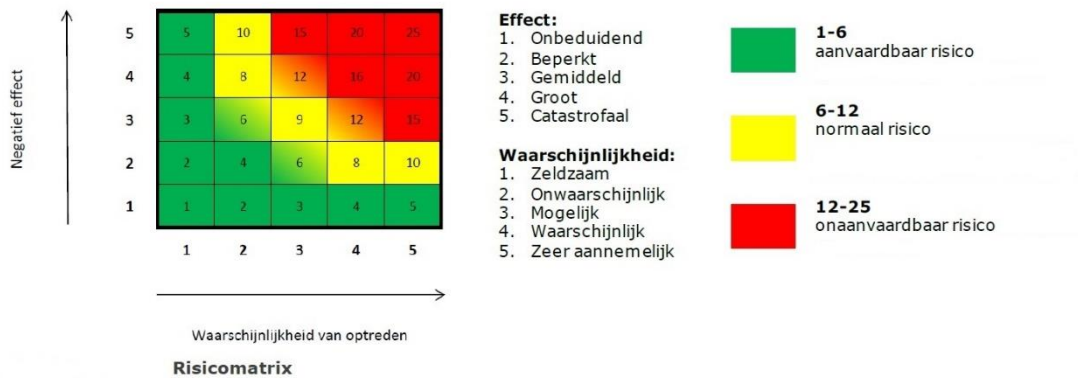
We wachten dus niet met het vaststellen van de Vaarverordening 2.0 voor de uitwerking van de herverdeling van de vergunningen. Daarmee voldoet de Vaarverordening 2.0 niet aan de Dienstenwet. Dit brengt verschillende risico's met zich mee:

- Een aanvrager van een vergunning kan de strijdigheid aan de orde stellen. Wat mogelijk kan leiden tot het vervallen van eerder verleende vergunningen;
- Een aanvrager kan verlening afdwingen ondanks dat het plafond van het aantal vergunningen bereikt is;
- Een aanvrager kan de gemeente aansprakelijk stellen voor schade die wordt veroorzaakt door het niet kunnen verkrijgen van een vergunning.
- De Europese Commissie kan een inbreukprocedure starten tegen Nederland (op basis van een tegen Nederland ingediend klacht, bijvoorbeeld door een ondernemer die geen vergunning kan verkrijgen).
- De gemeente kan een aanwijzing krijgen op grond van de Wet Naleving Europese regelgeving publieke entiteiten (NERpe).

De Dienstenrichtlijn is al in 2010 ingevoerd. Sinds die tijd is onze Vaarverordening feitelijk gedateerd. We kennen nog geen juridische procedures. We verwachten daarom dat de waarschijnlijkheid van optreden op korte termijn “onwaarschijnlijk” is.

Als we kunnen aantonen dat we bezig zijn met een systeem voor de uitgifte van vergunningen, verwachten we dat het effect van een juridische procedure “beperkt” is.

Het vaststellen van een Vaarverordening 2.0 die niet voldoet aan de Dienstenwet kent volgens onderstaande risicomatrix een aanvaardbaar risico.

2018		2019										2020							
nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jul	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	
					raad												raad		
personele capaciteit		800 uur beleidsmedewerker en jurist																	
eenmalige kosten		€ 10.000,- externe advies en toetsing																	
jaarlijkse kosten		-																	

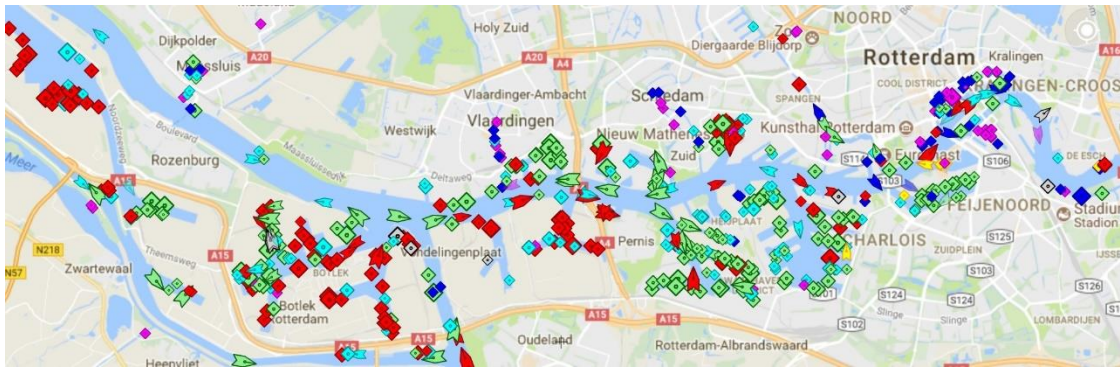
Slimme technologie

3.5. Algemeen

"Een paar dagen in het jaar is het te druk op de Dorpsgracht" Dit is een gemeenschappelijk beeld van Gieters Belang en Giethoorn Onderneemt. Maar wat wordt bedoeld met een paar dagen? Wat is te druk? We kunnen de uitspraak nog niet objectief maken, omdat het ons ontbreekt aan concrete cijfers. In overleg met Giethoorn Onderneemt en Gieters Belang gaan we proberen dit concreet te maken.

2018		2019										2020						
nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jul	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei
					raad													
personele capaciteit		1.200 uur programmaleider en jurist																
eenmalige kosten		separaat raadsbesluit																
jaarlijkse kosten		-																

Een AIS (Automatisch Identificatie Systeem) is een systeem dat er voor zorgt dat schepen onderling zichtbaar zijn. Door dit signaal in te brengen op een kaartplotter is de positie van alle schepen die een AIS systeem gebruiken waarneembaar op het scherm.

Voor schepen die langer zijn dan 20 meter is het gebruik van de AIS verplicht. Voor boten korter dan 20 meter geldt deze verplichting niet. Via de vaarverordening kunnen we dit systeem of een vergelijkbaar systeem verplicht stellen voor alle verhuur- en rondvaartboten.

Het systeem kan realtime informatie leveren aan toeristen, zodat ze minder vaak fout varen en het geeft de toerist ook de keuze om een drukke route te mijden. Verder helpt het de gemeente en ondernemers om inzicht te krijgen in de meest gebruikte vaarroutes. Hierdoor wordt het mogelijk om bijvoorbeeld door middel van nudging andere vaarroutes te stimuleren. Het systeem ondersteunt ook de verhuurbedrijven, doordat ze op elk moment weten waar hun verhuurboot is. Verdwaalde toeristen kunnen ze op deze manier helpen hun weg te vinden.

Tot slot kan met het systeem informatie gekregen worden over het vaargedrag van de toerist. Als blijkt dat bepaalde boten van bepaalde verhuurbedrijven veel botsingen veroorzaken, dan kan de betreffende ondernemer hier op aangesproken worden om maatregelen te nemen. Bijvoorbeeld aanpassingen aan de stuurinrichting of het geven van betere vaarinstructies.

Met een telsysteem op strategische locaties kan ook inzichtelijk gemaakt worden hoeveel boten van buiten Giethoorn komen.

